

زانكۆی سه‌لاحه‌دین-هه‌ولێر
کۆلیژی په‌روه‌رده‌ی جه‌سته‌یی
وزانسته وهرزشیه‌کان

(القیاس و التقویم) (پێوانه و هه‌ڵسه‌نگاندن)

د. سامان مغدید عبدالله

**MSc. In Science in Sport & Exercise
Science**

٢٠٢٤-٢٠٢٣

تاقیکردنه‌وه له بواری وهرزشی

چهمکی تاقیکردنه‌وه: پیناسه‌ی تاقیکردنه‌وه جوړاوجوره بهیږی فهلسه‌فه‌ی پیره‌وگراو:

ریځه‌یه‌کی ریځخواوه بو بهراووردکردنی ره‌فتاری دووکه‌س یان زیاتر

پیناسه‌ی (کرونباک) :

پیاوښه‌یه‌کی ستاندارده وهریځه‌یه‌که بو تاقیکردنه‌وه

پیناسه‌ی (هیلر)

نمونه‌یه‌که له ره‌فتاری ویستراو، بو پیاوښه و پیشبینی کردن

پیناسه‌ی (حساین)

له ژیر روښنایی تیگه شته کانی پېشوو دهرباری پېناسه ی تاقیکردنه وه

کهواته تاقیکردنه وه
بریتیه له:

باریکه داده نریت وستاندارد ده کریت بو نیشان دانی رهفتاریکی
دیاریکراو چ (کارامه یی، جهسته یی، کرداری، دهر وونی، زانینی)
بی به جوړیک، نهو رهفتاره پیویسته وه لام بدریته وه یان تیکه لآو
بوونیک هه بیت له نیوان کهسی تاقیکهر و بابه تی تاقیکردنه وه

(جۆرهكانى تاقىكر دنهوه كان)

له بهر جۆراو جۆرى به كار هينانى تاقىكر دنهوه كان له بوارى پهروه ده دا، جۆرىك له فرى ههيه له جۆرهكانى تاقىكر دنهوه: بويه ده توانرئيت تاقىكر دنهوه كان دابهش بكرئيت به پئ:

3

أسس بناء الاختبار
بنه ماى دانانى
تاقىكر دنهوه

2

أسلوب التطبيق
(نوع الاستجابة)
شيوازى جئ به جئ كردن
(جۆرى وه لأم دانهوه كان)

1

طبيعة الأداء (الإنجاز)
سروشتى جئ به جئ
كردن

6

زمن الاختبار
كاتى تاقىكر دنهوه

5

التطبيق العملي الرياضي
جئ به جئ كردنى كردارى
وه رشى

4

عدد المشتركين في
الاختبار
ژماره ي به شدار بووله
تاقىكر دنهوه

3

**طبیعة الأداء (الإنجاز)
سەروشتی جی به جی
کردن**

وه دابهش دهبیت بۆ:

(أ) ئەو تاقیکردنەوه و پێوانانەهێ که پێویستی به ئەنجامدان نیه :

ئەم جۆره له تاقیکردنەوه پێویستی به ئەنجامدان نیه وهك : پێوانەکردنی لەش یان تاقیکردنەوهی باری تەندروستی ئەم جۆره له تاقیکردنەوه به وه تاییهتەمەنده بهوهی که تاقیکەر لهگەڵ بابەتی تاقیکردنەوه تیکەڵ نابیت .
وهك: پێوانەکردنی بالآ و کیشی لەش

(ب) ئەو تاقیکردنەوه و پێوانانەهێ که پێویستی به ئەنجامدانە:

ئەم جۆره له تاقیکردنەوه به وه تاییهتەمەنده به وهی که پێویسته تاقیکەر لهگەڵ بابەتی تاقیکردنەوه تیکەڵ بێت
ئەم جۆره تاقیکردنەوه دوو جۆر تاقیکردنەوه له خۆ دهگریت وهك:
1. تاقیکردنەوهی بەرزترین ئەنجامدان : ئەو جۆره تاقیکردنەوانه بهکار دیت بۆ زانینی بەرزترین ناست که تاقیکەر بتوانیت ئەنجامی بدات له رهفتار یان چالاکیی جوولەیی وهك بەرزترین توانای جهستهیی و کارامەیی و دەروونی.
2. تاقیکردنەوهی ئەنجامدانیکی ناوازه: .
ئەم جۆره تاقیکردنەوانه، ئاماژه دەدات بۆ ئەنجامدانیکی ناوازه ی تاقیکەر له رهفتار و چالاکیی جوولەیی.

أسلوب التطبيق
(نوع الاستجابة)
شيوازی جی به جی کردن
(جوری وهلام دانهوه)

تاقیکردنهوهی نویسی

أ

بهشیوهیهك پینووس و وهرقه تیدا بهکار دیت

نمونه / پیویسته رستهیهك یان برگهیهك بخریته روو وه لهسر تاقیکره بیربکاتهوه پاشان
نهجامهکهی بنووسیتتهوه

تاقیکردنهوهی راست و چهوت

ب

وهلامدانهوهی تاک به دانانی ووشهی راست یان چهوت
بو ههر رستهیهك و برگهیهك دهبیت.

نمونه: دریژی یاریگی تویی دهست 19م

تاقیکردنهوهی ههلبژاردن له ناو
جوراوجورهکان

ت

وهلامی تاقیکره بهدانانی هیمایهك یان بازنهیهك دهبیت
له دهوری نهو وهلامههی که پی وایه وهلامیکی دروسته

مثال: ژمارهی رۆژهکانی سأل چند؟
أ. 345 رۆژ ب. 350 رۆژ ج. 370 رۆژ د. 365 رۆژ

ث

تاقیکردنه‌وه وه لأمه دووانیه‌کان

وه لآمدانه‌وهی تاقیکر بهو شیویه که وه لأمیک له ستوونی
یه‌که‌م بهرامبه‌ر وه لأمیک له ستوونی دووم هه‌لده‌بژیریت که
پئی وایه دروسته.

A

- .1
- .2
- .3
- .4

B

- أ.
- ب.
- ج.
- د

ج

تاقیکردنه‌وه ته‌واوکاریه‌کان

لهو جۆره له تاقیکردنه‌وانه به شیویه سه‌رمکی پشت به جۆره‌ی وه‌لام دانه‌وهی
نادیار ده‌به‌ستیت له رسته و پپو‌سته له‌سه‌ر تاقیکر وه‌لامدانه‌وه‌کان به شیویه نویسن
یان ته‌واو کردنی رسته‌که بیئت

نمونه: هه‌لبژارده‌ی به‌رازیل بۆ یه‌که‌م جار بووه براوه‌ی جامی جیهانی له سالی.....

ح

تاقیکردنه‌وه نازاده‌کان

وه‌لامدانه‌وه له ریگای نویسنی ووتار به شیویه خال بهندی یان
رسته ده‌بیئت

نمونه: رات چیه سه‌باره‌ت به قوتابیانی زانکۆی سه‌لأحه‌ددین؟

د

تاقىکردنەوەى پېشكەش كىردنى
چارەسەرىيەك بۇ كىشەيەك

لەم جۆرە لە تاقىکردنەوانە وەلامدانەوكان بۇ چارەسەر
كىشەيەكى ديارى كراوہ.

ذ

تاقىکردنەوەى پېشكەش كىردنى
زىاتر لە چارەسەرىك بۇ
كىشەيەك

پىويست دەكات لەسەر وەلام دەر
زىاتر لە چارەسەرىك پېشكەش بكات بۇ كىشەيەك

ز

تاقىکردنەوەكانى نازارەكى

وينە و شيوەكان تىدا بەكار دىت.

ئەم جۆرە بۇ كەسانى نەخويندەوار و خاون پىداويستى تايبەت بەكار دىت

و

تاقىکردنەوە كىردارى و نازارەكىەكان

وہلام دانەوكان لەرىگەى چارەسەر دەستىيەكان يان كەل و
پەل و ئامىرەكانە وە دەبىت

(أسس بناء الاختبار)
(بنه‌مای دانانی تاقیکردنه‌وه)

(1) الاختبارات المقننة : (تاقیکردنه‌وه ستانداردییه‌کان) .

ئهو جۆره تاقیکردنه‌وانه‌یه که توئیژیریک یان دوو توئیژمر بان تیمیک له توئیژمر له بواری جیاوازه‌کانی په‌روه‌ده‌ی وهرزشی دایده‌نین که ده‌وله‌مه‌نده به بابه‌تی جۆراوو جۆر. ئهو جۆره تاقیکردنه‌وانه تاییه‌تمه‌نده به‌وه‌ی که هه‌نگاوه‌کانی دروستبوونی وورده وه بنه‌مه زانستییه‌کانی وهك (راستی (الصدق) « جیگیری (الثبات) » بابه‌تی (الموضوعية) به‌رزه. هه‌روه ها خشته‌ی ئاسته‌کان و نمره پئوه‌رییه‌کانی هه‌یه. ئهو جۆره له تاقیکردنه‌وانه له بلاوکر اوه و سه‌رچاو زانستییه‌کان بلاوکر ایته‌وه. نموونه ی ئهو تاقیکردنه‌وانه وهك تاقیکردنه‌وه‌ی (T-Test Agility).

(ب) الاختبارات التي يتم بناؤها من قبل المربي الرياضي :
ئهو تاقیکردنه‌وانه‌ی که داده‌نریت له‌لایهن فیرکه‌ریکی وهرزشی:

ئهو جۆره له تاقیکردنه‌وه له لایهن (مامۆستای په‌روه‌ده‌ی وهرزشی) داده‌نریت وهك هۆکاریک بو هه‌لسانگانندی قوتابیان له‌ناو پۆل. ئهو جۆره له تاقیکردنه‌وانه ستاندارد نیه و هه‌یج له پئوه‌رو و بنه‌مای زانستی نیه به‌لکو دروست بووی ئهو ساته‌یه که فیرکه‌ر دایده‌نریت وهك تاقیکردنه‌وه‌ی زاره‌کی، چاوپیکه‌وتنه‌ که‌سی یه‌کان.

(عدد المشتركين في الاختبار)
ژماره‌ی به‌شداربوو له تاقیکردنه‌وه

4. به پښ ژماره‌ی به‌شداربوو له تاقیکردنه‌وه:

ئهو جوړه له تاقیکردنه‌وانه دابه‌ش ده‌بیت بو:

أ. **تاقیکردنه‌وه تاك بیه‌كان:** ئهو تاقیکردنه‌وانه‌یه که له لایهن تاکی تاقیکر جی به جی ده‌کریت به شیوه‌ی تاکی، واته تاقیکر ئهو تاقیکردنه‌وه ئه‌نجام ده‌دات به‌شیوه‌ی تاکی.

ئهو جوړه له تاقیکردنه‌وانه تاییه‌تمه‌نده به‌وه‌ی کانتیکی زور ده‌خاینیت: نمونه لهو جوړه تاقیکردنه‌وانه وهک تاقیکردنه‌وه کارامه‌بیه‌کان و تاقیکردنه‌وه جه‌سته‌بیه‌کان.

ب. **تاقیکردنه‌وه به‌کومه‌ل:** ئهو جوړه له تاقیکردنه‌وانه ، له‌ریگه‌ی کومه‌ل‌یه‌ک له تاقیکر به شیوه‌ی کومه‌ل ئه‌نجام ده‌دریت ، وهک: تاقیکردنه‌وه‌ی خامه و پینووس و هه‌روه ها ئهو چالاکیانه‌ی که به شیوه‌ی کومه‌ل ئه‌نجام‌ده‌دریت.